

Ruslanda

Esperantisto.

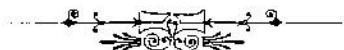
Oficiala organo de Societo „Espero“

Senpaga eldono por membroj de Peterburga S-to „Espero“

Manuskriptoj, korespondado k. t. p. devas esti adresataj je nomo de „Societo Espero“
en S.-Peterburgo.

Eldonanto: S-TO „ESPERO“ en Peterburgo. ✠

Redaktoro: D-ro A. I. ASMES.

Unua esperanta presejo en Ruslando de D. P. WEISBRUT.

Peterburgo: Troickij Prospekt, 14.

Koresponda fako.

La celo de koresponda fako estas la unuiĝo de tutmonda esperantistaro per reciproka korespondado. Tial ni korege petas ĉiujn, kiel ruslandajn, tiel eksterlandajn esperantistojn, dezirantajn korespondadi pri kia ajn objekto kaj por kia ajn celo sendadi al ni siajn adresojn, legeble skribitajn.

Por enpresado d'adreso en la korespondan fakon oni sendu al ni la poŝtmarkon de 10 kop. valoro. La alilandaj poŝtmarkoj estas ankaŭ akceptataj por ilia nominala valoro.

La Redakcio.

Novaj adresoj: Ruslando.

- Merke vilaĝo. Turkeŝtan, Sir Darjinsk. obl., Aryk-Aksala., Irrigacionnaja sistema oroŝenija, Aleksandro Ruvimov.
- Moskvo. Valovaja ul. d. Serpuĥovskago monastira, L. T. Titov.
- Podbuĝta im. Kalvaria, Suvalskoj gub. Adele Elleder.
- Rjazan. Meŝĉanskaja Uprava Gr. Kuzmin.
- St. Peterburgo. Voznessenskij pr. 37 loĝ. 22, Eggert-Egede.
Vladimirskij pr. 3, loĝ. 35, Vjaĉeslav Ĵilin.
Nevskij pr. 63, loĝ. 39, Nikolaj Aleksandrov.
Voznessenskij pr. d. 37, loĝ. 68, Noélie Payremaure.
Putilovskij zavod, Bogomolovskaja ul. d. 12, loĝ. 23, Nikolaj Rŭne.
- Tula. Baranovaja ul. d. Vilson. Sergej Protasov.
- Vladikavkaz. Mozdokskaja ul. 49, M. Rodionov.
- Mandĵurio. 3-a Mandĵurskaja armia, 5-a Sibirskij Korpus, 215 Buzulukskij polk, Podporuĉĉiki: M. F. Korotkov kaj V. D. Baranovskij.

(daŭrigo) *)

FINLANDO (Finlande).

- Ahjarvi Kivennapa Victor Orlov (de I--IX ĝis I--V).
- Iyvaskyla A. T. Lauren.
- Kannus Theodor Sunnel.
- Kivennapa Starikoff.
- Antti August Boom.

FRANCUJO (France).

- Algues-vives Gard, Fernand Peyonnet.
- Agde, Hérault, 6 r. de la Promenade, Henri Marcel.
- Amiens 59 r. Laurendeau, Paul-Emile Carpentier.
- Angers (Maine et Loire) 19, du Fresne Muifany.
- Beaune (Cote d'Or.) Raymond Barbier.
- Bord.
- Boulogne sur Mer rue Vissocq, 26, Alfred Michaux.
- 34, rue Arsad' Or., Alfred Florenc.
- Ceret Pyrénées-Orientales, Louise Armangere, traducteur assermenté.
- Charenton. (Seine) 26 rue Gabrielle, s-ro Desire Petit.
- 52 rue de Paris, Leopold Cuzon.
- 18 Avenue Felicie-Cholet, Berthe Begue.
- Chaumont. rue de Buxermilles E. Rohmer.
- 12 rue Toupet. G. Bligny.
- J. Chambrand.
- R. Aubertin.
- Louis Vincent.
- G. Besson.
- Calais. (Pas de Calais) Theophiite Blaise.

(daŭrigota).

*) Vidu № 1 kaj 2.

Ruslanda Esperantisto.

Oficiala organo de Societo „Espero“.

Septembro—Oktobero
1905.

Redakcio: S.-Peterburgo, Bolš. Podjačeskaja, 24.

I-a jaro
№№ 3—4.

ENHAVO: Gravaj Sciigoj.—La Bulona Kongreso.—Ĉu la vorto „Dio“ estas ĉiam uzinda sen artikolo? de Prof. A. Dombrovski.—Ploro kaj rido, de V. Devjatnin.—En Senatorko, de Olomano.—Hirundo, de Radvan-Ripinski.—Milito, Trad. de V. Vozdvijenskij.—Tri tagoj sub Liao-Yang, de D-ro S. Epstein.—El Heine, de L. Belmont.—Esperantista Movado.—Novaj membroj de S.-Peterburga S-to „Espero“ (daŭrigo).—Nomaro de rusa, alilanda kaj originala literaturo en Esperanto (daŭrigo).—Nekrologo.—Bibliografio.—Korespondanta fako.—Esperanto en industria mondo.—Anoncoj.

Gravaj sciigoj.

(De nia speciala pariza korespondanto)

Прѣздомъ на Булонскій Конгресъ, авторъ международнаго языка эсперанто, Д-ръ Л. М. ЗАМЕНГОФЪ былъ принятъ въ Парижъ Французскимъ Министромъ Народнаго Просвѣщенія и награжденъ орденомъ Почетнаго Легіона.

Какъ намъ сообщаютъ, однимъ изъ серьезныхъ кандидатовъ на Нобелевскую премію является Д-ръ Л. М. Заменгофъ.

Traveture Bulonan Kongreson, aŭtoro de lingvo internacia Esperanto, D-ro L. M. ZAMENHOF estis akceptita en Parizo de Franca Ministro de Publika Instruado kaj ricevis la ordenon de Honora Legiono.

Kiel oni komunikas al ni, unu el seriozaj kandidatoj je premio de Nobel estas nia Majstro S-ro D-ro L. Zamenhof.

La Bulona Kongreso.

Въ то время, когда въ Портсмутѣ собрались главноуполномоченные Россіи и Японіи, гг. Витте и Комура, для веденія мирныхъ переговоровъ, во французскомъ городѣ Boulogne-sur-Mer состоялся 1-й Конгрессъ Эсперантистовъ.

Несомнѣнно, что оба уполномоченные были охвачены одной и той же идеей—принести посильную пользу своему отече-

En tu sama tempo, kiam en Portsmuto kunvenis ĉefrajtigitoj de Rusujo kaj Japanujo, S-roj Vitte kaj Komura, por traktadi pri la paco, en franca urbo Boulogne-sur-Mer efektiviĝis 1-a Kongreso Esperantista.

Sendube, ke ambaŭ rajtigitoj estis plenigitaj de unu kaj sama ideo—alporti laŭpovan utilon al sia patrujo; sed, de la unuaj paŝoj

ству; но, съ первыхъ же шаговъ своей дѣятельности, они встрѣтили громадное затрудненіе; каждый изъ нихъ говорилъ на одномъ, непонятномъ для другаго языкѣ, и пришлось прибѣгнуть къ разрѣшенію постоянно спорнаго вопроса, какой изъ яз. франц. или англ. принять официальнымъ.

На Конгрессѣ же Эсперантистовъ вопросъ этотъ былъ разрѣшенъ практически: всѣ участники Конгресса говорили совершенно свободно на одномъ, понятномъ для всѣхъ языкѣ Эсперанто.

Конгрессъ открылся рѣчью д-ра Л. М. Заменгофа, восторженно принятою всѣми присутствовавшими.

Послѣ привѣтствій депутацій, состоялся концертъ и спектакль на языкѣ эсперанто.

Въ послѣдующіе дни происходили засѣданія по разработкѣ специальныхъ вопросовъ. Былъ также избранъ предварительный комитетъ, въ составъ котораго изъ Россіи и Польши вошли: Проф. Домбровский и Д-ръ Аснесъ (С.-Петербургъ), Авилловъ (Тифлисъ), Зиновьевъ (Полтава), Кофманъ (Одесса), Д-ръ Островскій (Ялта), Грабовскій, Д-ръ Бейнъ и присяж. повѣр. Бельмонтъ (Варшава).

Конгрессъ закончился баломъ, на которомъ представители всѣхъ народовъ были въ своихъ национальных костюмахъ. Надо было самому присутствовать на Конгрессѣ, чтобы видѣть, какъ народы, несмотря на различіе произношеній ихъ національнаго языка и уклада рѣчи, говорили свободно на языкѣ эсперанто; надо было видѣть то трогательное братское объединеніе, которое царило въ продолженіи всего конгресса...

Здѣсь именно, всѣ тѣ скептики, которые а priori, упорно отрицали возможность осуществленія одного общаго искусственнаго языка, могли убѣдиться, какъ они ошибались и какъ иногда теорія расходится съ практикой.

Несомнѣнно, что Конгрессъ этотъ имѣлъ громадное значеніе не только для эсперантистовъ, но и для всего цивилизов. міра. На конгрессѣ участвовало болѣе 1200 чело-вѣкъ *).

Примѣчаніе. Детальное описаніе конгресса помѣщено въ № 16 „Л. I.“

de ilia agado, ili renkontis grandegan malhelpon: ĉiu el ili parolis nur unu lingvon, ĉiu ne posedis la alia, kaj estis devigitaj solvi la demandojn, pri kiu oni ĉiam diskutis, kia nome lingvo—la franca aŭ la angla devas esti akceptata, kiel oficiala.

En Kongreso-do esperantista tiu-ĉi demando estis jam solvita praktike, ĉar la kongresanoj parolis tute libere unu kompreneblan al ĉiu lingvon Esperanto.

La Kongreso malfermiĝis per parolado de D-ro L. M. Zamenhof, ravege akceptita de ĉiuj ĉeestantoj.

Post la gratuloj de deputataroj estis aranĝita koncerto kaj spektaklo en lingvo Esperanto.

En sekvantaj tagoj estis kunsidoj por ellaborado de specialaj demandoj. Estis ankaŭ elektita provizora komitato, en kies anaron eniris el Rusujo kaj Polujo: Prof. Dombrovski kaj D-ro Asnes (St.-Peterburgo), Avilov (Tifliso), Zinovjev (Poltava), Kofman (Odeso), D-ro Ostrovski (Jalta), Grabovski, D-ro Bein kaj Advokato Belmont (Varsovio).

Kongreso finiĝis per balo, en kiu reprezentantoj de ĉiuj popoloj estis en siaj naciaj kostumoj. Oni devis ĉeesti en tiu-ĉi kongreso, por vidi, kiel popoloj, malgraŭ malsameco de elparoladoj de ilia nacia lingvo kaj konstruo de parolo, libere babilis „esperanto“; oni devis vidi tiun kortuŝantan fratecan unuiĝon, reĝintan dum la kongreso...

Tie ĉi nome, ĉiuj tiuj skeptikuloj, kiuj, a priori, obstine neigis la eblon de efektivigo de unu komuna artefarita lingvo, povis konvinkiĝi, kiel ili eraris kaj kiel iafaje la teorio disiĝas kun la praktiko.

Sendube, ke tiu-ĉi kongreso havis grandegan signifon ne sole por esperantistoj, sed kaj por la tuta civilizita mondo. En la kongreso partoprenis plu. ol 1.200 personoj *).

Rimarko. La detala priskribo de kongreso estas enmetita en № 16 „Л. I.“

Ĉu la vorto „Dio“ estas ĉiam uzinda sen artikolo?

En la § 85 de sia nova ĵus elirinta rusa lernolibro de Esperanto, s-ro Ŝčavinskij skribas jenon:

„La artikolon **la** oni ne uzas antaŭ tiaj substantivoj, kiel Dio, Dipatrino k. t. p., ĉar ili estas per si mem kvazaŭ nomoj propraj“.

Laŭ nia opinio tiu ĉi regulo estas tute superflua kaj eĉ erara, kiel kontraŭa al la spirito de „Esperanto“.

Kaj efektive, la dirita regulo estas nenio alia, ol rememoro de reguloj, al kiuj ni alki-timiĝis lernante lingvojn francan kaj germanan. Ni scias, ke la franco diras **Dieu**, germano **Gott** sen artikolo, kaj tial ni fariĝis emaj neuzi la artikolon antaŭ „Dio“ ankaŭ en Esperanto. Tiun neuzon oni povus prave aprobi per gramatika regulo, se ĉiuj lingvoj en la mondo neniam uzadus la artikolon en la dirita okazo. Sed bedaŭrinde, la unueco en tiu ĉi rilato ne ekzistas. Kontraŭe la **uzo** de artikolo antaŭ „Dio“ estas pli antikva, ol **neuzo**. La diritan uzon ni jam trovas en la antikva lingvo **greka** kaj **hebrea**. Jen kelkaj ekzemploj. Al esprimoj grekaj: *ὁ θεός*, *ὁ κύριος*, *ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ*, *ὁ λόγος τοῦ θεοῦ* respondas perfekte la hebreaj: **ben haelohim**, **dabar haelohim**, ambaŭ kaj en ambaŭ lingvoj **kun artikolo** kaj tial esperantigante ilin, oni devus diri: filo **de la** Dio, vorto **de la** Dio. En la Nova Testamento oni povas trovi centoj da similaj esprimoj. Traleginte intence la kvaran ĉapitron de la **prima** Johana letero en originalo, ni trovis la vorton „Dio“, ripetitan en diversaj kazoj **dekkvin fojoj** kaj **ĉiam kun artikolo**. Cetere, la francoj kaj germanoj mem, se antaŭ „Dio“ staras ia adjektivo, tuj ekkomencas uzadi la artikolon kaj diras: **le bon Dieu**, **der liebe Gott** k. t. p. Tial la dirita uzo de artikolo ne estas tute kontraŭa al la spirita lingvo, kaj sekve la §§ 85 kaj 88, laŭ nia opinio, estas tute forigindaj, des pli, ke „Dio“, „Dipatrino“ ne **vere**, sed nur **kvazaŭ** nomoj propraj.

Prof. A. Dombrowski.

Ploro kaj rido.

Se iu ploras senespere,
En tiu sama temp' ni vidas
Alian, kiu tre sincere
En ĝojo granda gaje ridas...
Pro kio? Ĉar al lia koro
Nenion diras fremda ploro...

Formortis ia laboristo.
Kaj ploras lia familio,
Sapiras, ĝemas... Sed ĉerkiŝto
Tre gaja estas nur de tio...
Pro kio? Ĉar de tiu morto
Al li profiton donas sorto.

Mi servis... Oni min forpelis,
Kaj jen mi estas almozululo!..
Sed li al mia loko celis,
Kaj ĝojas mia proksimulo...
Pro kio? Ĉar por lia koro
Utila estas mia ploro.

Malsobra diboĉulo ia
Forperdis monon... Jen li sidas
Ploranta, sed amiko lia,
De li amata, ĝoje ridas...
Pro kio? Estas li feliĉa:
Fariĝis iom li pli riĉa!..

Jen kudristino laborema,
Plorante, en malĝojo sidas.—
Sed maljunulo voluptema,
Ŝin aĉetinta, gaje ridas...
Pro kio? Ĉar al lia koro
Agrabla estas ŝia ploro.

Riĉulo ploras en malforto.
Malsano ŝargu lin turmentas,
Minacas lin kruela morto...
Sed iu ridas kaj kontentas...
Pro kio? Ĉar riĉula ploro
Profiton donas al doktoro.

Apenaŭ viva, lama, blinda,
 Ploranta la ĉifonulo
 Sendube estas kompatinda,—
 Sed ridas grava kortegulo...
 Pro kio? Ĉar al nobla koro
 Ridinda estas fremda ploro.

Poet' priskribas vivon nian,
 Plorante ĝin el tuta koro,—
 Kaj, ekaŭdinte ploron lian,
 Tre gaje ridas redaktoro...
 Pro kio? Ĉar de lia ploro
 Profiton havos redaktoro.

Ridindaj estas homo ploro,
 De vino ŝarĝa premo,
 Sopir', malĝojo kaj doloro.
 Ĉagren', mizero, ĝemo...
 Pro kio? Ĉar al nia koro
 Nenion diras fremda ploro.

Aŭgusto. 1905.

V. Devjatnin.

En Senatorko.

(El miaj rememoroj).

Ĉu Vi konas Senatorkon, tiun ĉarman, neforgeseblan Senatorkon, kie mi, estante ankoraŭ junulo, sidadis sola dum multaj horoj, avideme okulenigante disvolviĝintan antaŭ mi majestatan panoramon kaj kvazaŭ, antaŭsentante eternan disiĝon kun jena bona anguleto, pri kiu eĉ ĝis nun mi senkonsole sopiras kaj al kiu mi tre ofte flugas spirite per miaj dankaj koro kaj penso. Jen, kvazaŭ kaj tuj, mi kun libro en mano, rapide trairas grandan Tjurenman placon de malgranda nordrusa gubernia urbo Petrozavodsk, mia naskloko, kaj, elirinte mallarĝan terstrion, kreskiĝintan de malalta, mallumverda herbo, sidiĝas sur malgranda, duonputra griza benko... Sur sama benko, antaŭ multaj jaroj, tre amis sidadi loĝinta en Petrozavodsko la ekskenatoro, pro kio tiu loko kaj ricevis la nomon „Senatorko“ (senatora).

Preskaŭ ĉe mem miaj piedoj sin trovas tre longa kruta sabla deklivo kun malgranda vojeto suben, formigante kune kun kontraŭa, same longa kaj kreskiĝinta de malaltaj bruemaj abioj kaj pinoj, krutaĵo mallarĝan valon kun fluanta en ĝi malgranda ŝtonplena kaj brua rivero Neglinko. La lasta, kurante el proksima arbaro, elkurbigante rubandforme dekstren kaj, enfine, tute perdiĝante en malproksimaĵo, enfalas grandan lagon, Onejskoje, ĉe kiu staras mem urbo Petrozavodsko. Dekstren de mi, sur fundo de valo, vidiĝas alumetfabriko de hebreoj Kac kaj Kinunen, plie—la tombejo Neglinskoje kun blanke-stukita ŝtona preĝejo je nomo de S-ta Ekaterino-Grandsuferulino; disjetitaj senorde grizaj lignaj domoj de antaŭurbo, nomata Soldatskaja Slobodka, poste kiuj jam kuŝas senfina lagbordo kun nigraj fumigitaj sur ĝi karbelbruligejoj kaj ankorau plie—plumbkolora senmova lago kun maldiligente rampantaj sur ĝi velŝipoj, ŝarĝitaj de lignaĵoj kaj sakoj kun faruno. Sur kontraŭa bordo, ĉe mem lagkolo, liganta jam nevideblan postan, pli malgrandan lagon Logmozeron, apenaŭ vidiĝas blanka ŝtona preĝejo je nomo de ĉieliro de Dipatrino, sin trovanta en malgranda fiŝista vilaĝo Solomennoje, kaŝita poste alta bordo. Maldekstren—do de mi—malalta arbitajaro, grenkampoj kun simplaj stangbariloj, plie... laŭ rekta, forranta maldekstren, linio, kelkaj suproj de telegrafaj kolonoj, metitaj laŭlonge de poŝtvojo al ĉefurbo St.-Peterburgo. Sur linio de horizonto kaj eĉ super ĝi de ĉiuj tri flankoj sin tiras palebluaj konturoj de senintermanka kaj senfina arbaro, kunfandiĝantaj tute kun mem ĉielo sur postlaga bordo.

* * *

Varma somera vespero. Kantetas arbaraj birdetoj, ie malproksime bojas hundoj kaj iafoje aŭdiĝas el urba haveno longdaŭraj kaj akraj fajfoj de vaporŝipoj; fornaĝanta St. Peterburgon

kaj alvenanta el urbo Povenec. Suno malrapide sin kaŝas antaŭ mi poste malluma arbaro, enfine—malaperas kaj nur ĝia rozkolora rebulo ankoraŭ rememorigas al mi pri ĝi. Kaj mi rigardas enpenseme estingigantan tagon kaj en bluan, plenan de mistero, malproksimaĵon, timigantan min kaj samtempe min forlogantan kaj nedeteneble logantan tien, al si, poste hela suno, malproksime, en senliman nesciatan spacon.

Sed kio estas tie... tie malproksime, poste tiuj ĉi palebluaj arbaroj, poste netraireblaj marĉoj, rapidaj riveroj, poste neniam de mi viditaj bluaj maroj kaj altaj montoj, tie, malproksime, kien ne atingas mia malforta kaj scivolema rigardo?..

Multaj jaroj tio-ĉi estis por mi nesolvebla problemo, ĉar mi ne volis, simile al infanoj, blinde konfidi al diversaj fantaziaj kaj malkredindaj rakontoj kaj priskriboj pri naturo kaj pri homoj de tiu sorĉema malproksimaĵo kaj samtempe, bedaŭrinde, ne povis senpere konvinkiĝi kiagrade ĉiuj ili meritas konfidon. Kompreneble, ke mi neesprimeble turmentigis pri tiu nescio ĝis... ĝis kiam en mia enigma horizonto ne levigis nova hela suno... Esperanto, kiu varmigis mian koron de ĝia bonfaranta varmo kaj lumigis mian saĝon de glora lumo de scio... kaj momente tute fremda por mi sorĉema kaj tiel fatale min loganta al si malproksima mondo fariĝis tute parenca al mia koro, al mia spirito... ĉar mi trovis tie same sopirantajn kaj same, kiel mi, turmentigantajn miajn karajn spiritaĵojn kun samaj altaj idealoj kaj noblaj ideoj, intencoj kaj celadoj, kaj tiu-ĉi suno, mi kredas, jam neniam subiros, ĉar ĝi estas suno de vivo: ĝia varmo kaj lumo.

Origine verkis

St. Peterburgo.

Otmano.

Hirundo.

(El Lamartin).

Ho, ne forflugu, hirund' ĉarma,
Maldolĉan pens' pelu de mi;
El okul' mia fluas larmo,—
Mf sama migrant', kiel Vi..

Ĵetita mondon, nuba nune
De sort' batata vagas mi.—
Iru-do kanti, plori kune
Kun mi, malgaja, kiel Vi...

Eble, nestet' parencon Vian
Jam rabis, kiel kaj de mi
Forprenis karan patruj' mian,
Kaj sen tegment' mi, kiel Vi...

Se Via id' dum neĝblovado
Frostiĝos, kredu-do, ke mi
Varmigos ĝin per brustspirado
Posedas sent' mi, kiel Vi...

Se vidis Vi dum kur' aera
De miaj fratoj larmojn,—mi
Partigi iom da espero
Por il' petas, ja bird' ni...

Kaj se de mia dom' verŝitan
Sang' ne forlivos tiran', mi
Por serĉi libereco' pelitan
Jam havas ĉiel', kiel Vi...

E. Radwan-Ripinski.

Milito.

(Legendo).

Avelo, mortigita de Kaino, kuŝis en sango. Adamo staris super li en profunda malĝojo. Al malfeliĉa patro venis el paradizo anĝelo en mallaita meditado.—Ĉu tio-ĉi estas la figuro de tio, kio atendas miajn infanojn? Ĉu la sango verŝita de frata mano kaj venonte malsanktigos la teron?.., demandegis nia prapapato.

- „Jes!“
- „Kian—do nomon ricevos tiu terurega krimo, frاتمortigo?“
- „Milito“, kun okuloj, plenigitaj de larmoj, respondis ĉielloĝanto.

Trad. V. Vozdvijenskij.

Bolgrad, 5^a VII—1905.

Tri tagoj sub Liao-Yang.

(daŭrigo).

Къ вечеру, послѣ пятнадцати часовой канонады, бой затихъ. Но въ нашихъ палаткахъ работа кипѣла. Раненые вливались непрерывной струей, и невозможность оставлять ихъ въ Ляоянѣ заставляла работать лихорадочно быстро. Зато работа стала легче: послѣ непрерывнаго дневнаго грохота, когда улеглись шумъ и суета, обычные въ первые часы боя, мы насколько возможно старались внести известную систему въ нашу дѣятельность и отъ того дѣло выигрывало. Бой шелъ всю ночь. О снѣ, объ отдыхѣ не могло быть и рѣчи: не успѣвали мы отправить часть раненныхъ на поѣздъ, какъ перевязочный пунктъ снова переполнялся и приходилось перевязывать, перевязывать, не взирая на усталость, на невыносимую потребность отдохнуть, на боль и нытье во всѣхъ членахъ.

На разсвѣтъ артиллерійскій бой возобновился, и самымъ кульминационнымъ пунктомъ этого боя было время между 5 и 7 вечера, когда Оку, помогая обходу Куроки, съ яростной силой атаковалъ наши южныя позиции. Къ совершенію всего, разразилась страшная гроза, и что то необыкновенно величественное и таинственное было въ слияніи орудіянныхъ раскатовъ съ раскатами грома. Казалось, что всѣ стихіи ополчились на человѣка, что само небо посылаетъ проклятія на обгащенную кровью землю.

Нашъ шатеръ былъ залитъ водою, и работать при такихъ условіяхъ сдѣлалось невыносимымъ. Раненые наши промокли до мозга костей; къ счастью, въ нашемъ распоряженіи было вино, и въ эти минуты оно принесло намъ большую пользу. Когда гроза прошла, сядишь въ которомъ были расположены перевязочные пункты, похо-

во Vesperige, post dekkvinhora kanonado, la batalado mallatigis. Sed en niaj tendoj la laboro energiĝis. Vunditoj enaperadis per senĉesa fluado kaj la neebleco ilin lasi en Liao-Yang igis nin labori febre-rapide; sed anstataŭe la laboro faciligis; post senĉesa taga sonego, kiam finiĝis la bruoj kaj klopodado, kutimaj en la unuaj batalhoroj, ni laŭ nia povo penis enkonduki certan sistemon en nian agadon kaj nia afero tial plisukcesadis. La batalado daŭris tutan nokton. Pri dormo, pri ripozo oni eĉ ne pensis; ni ne havis tempon elsendi parton el vunditaro al vagonaro, kiam la bandaĝejo replenigadis kaj oni devis bandaĝi, bandaĝi malgraŭ laceco, neelportebla bezono ripozi, doloro kaj doloretoj en ĉiuj membroj.

Ĉe matenlumigo l'artileria batalado rekomenĝis; kaj plej kulminacia punkto de tui ĉi bataio estis la tempo inter kvina kaj sepa de vespero, kiam Oku, helpante ĉirkaŭiron de Kuroki, kun terura forto atakis niajn sudajn poziciojn. Fine, disaperis timinda fulmotondro kaj io malordoinare majesla kaj mistera estis en la kunmiksiĝo de l'batalillara disbruo kun la sonado de l'tondro. Ŝajnis, ke ĉiuj naturelementoj sin armis kontraŭ la homo, ke la ĉielo mem sendas malbenojn al la sangigita tero.

Nia tento estis ĉirkaŭverŝita per akvo kaj labori dum tiaj kondiĉoj senebliĝis. Niaj vunditoj malsekiĝis ĝis l'interno de l'ostoj; feliĉe, al nia dispono estis vino kaj tiaminte ĝi alportis al ni grandan utilon. Kiam la fulmotondro pasis, la ĝardeneto, kie estis dismetitaj la bandaĝaj lokoj, similis lagon, en kiu elrigardis kiel blankaj makuloj tentoj kun flago de l'Ruĝa Kruco. Kaj kiam

диль на озеро, въ которомъ бѣлыми пятнами выдѣлялись палатки съ флагами Краснаго Креста. И когда стемнѣло, снова началась работа, такъ какъ за нѣсколько часовъ ожесточеннаго боя накопилась масса раненныхъ; перевязавъ, мы по прежнему отправляли ихъ на поѣзда, отходившіе каждый часъ на сѣверъ; при этомъ тяжело раненнымъ отдавалось преимущество, хотя въ этой огромной массѣ не всегда легко было дифференцировать раненія. Часовъ въ 12 ночи я завернулъ въ вокзалъ подкрѣпить свои силы. На вокзалѣ была масса легко раненныхъ офицеровъ, только что вернувшихся съ позицій; здѣсь были также начальники нѣкоторыхъ отрядовъ. Царило сильное оживленіе: видно было, что въ ходъ боя наступилъ какой то переломъ, и если объ этомъ не говорили опредѣленно, то все же это чувствовалось въ встревоженныхъ взглядахъ присутствующихъ, и это предчувствіе скоро оправдалось: не прошло и полчаса, какъ пришло извѣстіе о столь опасномъ фланговомъ обходѣ арміи Куроки. Мой знакомый сотникъ, вернувшійся съ развѣдки, на вопросъ о положеніи дѣлъ, высказалъ довольно пессимистическій взглядъ; очевидно, судьба Ляояна была въ большой опасности, и ближайшіе дни должны были рѣшить исходъ этого замѣчательнаго сраженія. Между тѣмъ явились предаѣстники этой опасности: вернувшись на пунктъ, я узналъ, что генералъ Треповъ отдалъ приказъ быть ежеминутно готовымъ къ передвиженію перевязочныхъ пунктовъ на сѣверъ. Въ виду этого мы тяжело раненныхъ передавали въ Георгіевскую общину и стали собираться въ путь. Все было сложено, и Ляоянскій садикъ, съ которымъ связано для насъ столько воспоминаній, опустѣлъ. Разсвѣло уже; грохота не было, стояло тихое августовское утро, и съ перваго взгляда можно было подумать, что бой конченъ. Вѣроятно, наше передвиженіе было вызвано отступленіемъ нашихъ войскъ съ южной высоты и возможностью, съ занятіемъ ея японцами, обстрѣла района Ляоянскаго вокзала и полотно желѣзной дороги.

Двигаясь по направленію къ Ляоянскому мосту, гдѣ намъ предстояло развернуться, мы встрѣтили много пѣхотныхъ колоннъ; то двигались войска на встрѣчу Куроки.

mallumiĝis, rekomenciĝis la laboro, ĉar dum kelkaj horoj da energia batalado aikolektiĝis amaso da vunditaj; bandaĝinte, ni, kiel antaŭe, elsendadis ilin al vagonaroj, forveturantaj ĉiuhore norden; tiam oni montradis preferon al grave vunditoj, kvankam en tiu ĉi grandega amaso ne ĉiam estis facile distingi la vundojn. Ĉirkaŭ 12-a horo de nokto mi aliris en la stacidomon por plifortiĝi. En la stacidomo estis amaso de malgrave vunditaj oficiroj, ĵus revenintaj de l'pozicioj; tie ĉi estis ankaŭ estroj de kelkaj batalionoj. Regis forta animeco: estis videble, ke en la fluo de l' batalado aperisia ŝanĝo kaj se pri tio ĉi oni ne parolis difine, tamen ĝi estis sentata en la maltrankvilaj rigardoj de l'ĉeestantoj, kaj tiu ĉi antaŭestato baldaŭ verigiĝis; ne pasis eĉ horduono, kiam venis sciigo pri tiom danĝera flankata ĉirkaŭiro de l'armeo de Kuroki. Mia konata centestro, reveninta de esplorado, demandita pri la stato de la aferoj, eldiris sufiĉe pesimistan opinion; certe, la sorto de Liao-Yang estis en granda danĝero, kaj la proksimaj tagoj devis solvi la signifon de tiu ĉi rimarkinda batalado. Dume apers antaŭsciigantoj de tui ĉi danĝero: reveninte al bandaĝejo, mi eksciis, ke generalo Trepov donis ordonon esti ĉiuminute preta al remove de l'bandaĝaj lokoj norden. Tial ni transdonis la grave vunditojn al Georga societo kaj ekpreparis nin al vojaĝo. Ĉio estis kunmetita, kaj la Liao-Yang'a ĝardeneto, kun kiu estas ligita por ni tiom da rememoroj, malpleniĝis. Jam dislumiĝis; bruego ne atidiĝadis, estis trankvila aŭgusta mateno kaj ĉe l'unua rigardo oni povus penci, ke la batalado ĉesis. Kredeble, nia transmovo estis kaŭzita per la reiro de niaj militistaroj for de la suda supraĵo kaj per la ebleco, ĉar la japanoj ĝin okupis, de ĉirkaŭpafado regionon de Liao-Yang'a stacidomo kaj relaro fervoja.

Irante al Liao-Yang'a ponto, kie ni estis dismetiĝontaj, ni renkontis multajn piedirajn kolonojn—moviĝis militistaro renkonte al Kuroki. Alvenis la decida momento; la restintaj

Наступил решительный момент; оставшиеся в Ляоянь войска заняли форт; слышны были частые ружейные залпы и крики.

Поезда непрерывно уносили на север раненных, управленія; спешили и частные лица, сь боя бравшие места, даже на площадках вагоновъ. Но особенно озабоченный видъ имѣли наши „ходи“—китайцы, высыпавшіе гурьбой глаза на необычное зрѣлище. При этомъ они воспользовались моментомъ и поднимали невѣроятно цѣны на продукты; за хлѣбъ я заплатилъ 60 копѣекъ. Въ 12 часовъ дня я получилъ приказаніе явиться на вокзалъ и вестъ поездъ съ ранеными въ Харбинъ. Страшно утомленный, голодный, послѣ трехъ бессонныхъ ночей, я обрадовался этому предложенію и черезъ полчаса временно санитарный поездъ изъ теплушекъ медленно уносилъ меня изъ историческаго Ляояня.

Д-ръ Эпштейнъ.

en Liao-Yang militistaroj okupis la fortika—jojn, estis adataj oftaj pafilaj frapoj kaj krioj.

La vagonaroj sendese elportadis norden la vunditojn, administrantarojn; rapidis ankaŭ privatuloj; konkure okupante la vagonajn lokojn eĉ sur la poststarejoj vagonaj. Sed plej zorgeman vidon havis niaj „hodi“—ĥinoj, elkurintaj amase por rigardi la malkutiman scenon. Ili ankaŭ ekuzis la momenton kaj plialtigis nekredeble la produktaĵajn prezojn; por pano mi pagis 60 kopekojn. Je 12-a horo de tago mi ricevis ordonon alveni stacidomon kaj konduki la vagonaron kun vunditoj Harbinon. Terure lacigita, malsata, post tri sendormaj noktoj, mi ekĝojis tiun ĉi proponon kaj post duono da horo provizore sanitara vagonaro el „tepluŝki“*) malrapide elveturigadis min el la historia Liao—Yang.

D-ro Epstein.

El Intermezzo.

(De Heine).

* * *

Mi volus meti la animon,
Kalikon de lilia flor'...
La kanton pri la amatino
Lilio sone spiru for...

La kanto devas tremi, bruli,
Kiele kiso el la kor'
Kiun ŝi donis al mi iam
En la mirege dolĉa hor'...

* * *

Vi estas kiel la flor',
Tiel bela kaj pura kaj ĉarma...
Mi rigardas Vin kaj la kor'
Konsumiĝas per tremo malvarma.

En ĉielon etendus mi for
Miajn manojn kaj petus mi larma,
Ke Di' lasu Vin por sia glori
Tiel bela kaj pura kaj ĉarma...

(Daŭrigota)

Leu Belmont.

Esperantista Movado.

Австро-Венгрия. Чешский кружокъ эсперантистовъ „Česki Zenski Klub“ въ Прагѣ устроилъ подъ руководствомъ преподавателя Balík экскурсію въ Трою и въ окрестности Праги. Всѣ, принимавшіе участіе въ этой

Aŭstro—Hungarujo. Ĉeka rondo esperantista „Česki Zenski Klub“ en Praha aranĝis kun gvidado de instruisto Balík ekskurSION en Trojon kaj ĉirkaŭaĵon de Praha. Ĉiuj partoprenantoj de jena interesa ekskurzio konvin-

*) „Tepluŝki“ (Hoŝtejetoj) estas speciala rusa vorto, kiu signifas simplan komercaĵan vagonon, alĉiritan je la sanitaran kaj vintre hejligatan.

интересной экскурсии, пришли къ убѣжденію, что знаніе „Эсперанто“ приноситъ громадную пользу туристамъ, и, несомнѣнно, облегчаетъ ихъ задачу. Введеніе вспомогательнаго яз. „Эсперанто“ въ политическую жизнь всѣхъ народовъ въ настоящее время является насущной необходимостью; иначе приходится сталкиваться съ такими курьезами, какъ изданіе въ Будапештѣ „Политическаго Вѣстника“, печатаемаго на 16 различн. яз. Годовая подписная плата 720 фр. При легкости изученія „Эсперанто“, этотъ журналъ, имѣющій, повидимому, цѣль объединить политическихъ дѣятелей всѣхъ странъ въ одну общую семью, могъ бы принести большую пользу и быть доступнѣе по цѣнѣ, если печатался бы только на „Эсперанто“.

Въ іюні мѣсяцѣ въ г. Пильзенѣ состоялось засѣданіе мѣстной эспер. группы подъ предсѣдательствомъ г. Кутилекъ. Прибывшіе делегаты отъ пражскаго эсп. клуба и отъ 1-ой женск. эспер. группы гг. Камарыт и Күнхл сдѣлали доклады о современном положеніи Эсперанто и о практическомъ его примѣненіи въ жизни. Собравшаяся въ громадномъ количествѣ публика устроила колодающимъ шумную овацію. Мѣстные органы „Plzensky Obzor“ и „Plzenske Listy“, помѣстившіе научныя статьи объ Эсперанто, не мало содѣйствовали успѣху этого засѣданія.

Вѣнская эспер. группа проситъ сообщить ей новый адресъ: „Esperanta Klubo, Wien, XIII—2“.

Алжиръ. Ген.-Губерн., сочувствуя распространенію эсперанто, пожертвовалъ мѣстной эсп. группѣ 150 фр. для пропаганды. Лекціи г. Landes и Baissac, а равно и рѣчь Генеральнаго Секретаря коммерч. синдиката г. Auber не мало способствовали успѣшной пропагандѣ міровой идеи. Въ Сетифѣ открылось отдѣленіе алжирской группы, благодаря энергичной дѣятельности графа A. Gallois.

Извѣстный эспер. дѣятель г. Capé-Montrosier переселился изъ Алжира во Францію и проситъ сообщить его новый адресъ: Orleans, 74, Faubourg Bannier, France.

Англія. Англійская пресса, признавая за „Эсперанто“ міровое значеніе, удѣляетъ на столбцахъ журналовъ и газетъ много

кигіс, къ поседано де „Esperanto“ alportas grandegan utilon por turistoj kaj, sendube, plifaciligas ilian celadon. Enkonduko de helplingvo „Esperanto“ politikan vivon de ĉiuj popoloj niateme estas ĉitaga neceseco; alie oni okazas kunpuŝigadi kun tiaj kuriozoj, kiel eldonado en Budapeŝto de „Politika Raportanto“, presata en 16 diversaj lingvoj. Jarabono 720 fr. Ĉe facileco de ellerno de Esperanto, tiu ĵurnalo, celanta, videble, unuigadon de politika agantaro el ĉiuj landoj en unu komunan familion, povus alporti grandan utilon kaj esti altrebla en prezo, se ĝi estus presata sole en „Esperanto“.

En junio m. en Pilzeno fariĝis kunsido de loka grupo esperantista kun prezido de s. Kutilek. Alvenintaj delegitoj de la Praha Esper. Klubo kaj de la 1-a virina grupo Esper. s-roj Kamaryt kaj Kuhn! raportis pri nuntempa stato de Esperanto kaj pri ĝia praktika aluzo en vivo. Kolektiĝinta grandnombre publiko aranĝis por parolantoj bruon ovacion. Lokaj organoj „Plzensky obzor“ kaj „Plzenske Listy“, enmetintaj pri Esperanto sciencajn artikolojn nun akcelis sukceson de tiu kunsido.

Viena Esp. grupo petas sciigi ĝian novan adreson „Esperanta Klubo Wien XIII—2“.

Алгіеро. Ген.-Губерн., кунсентанте ал дисвагитано де Эсперанто oferis ал loka grupo esperantista 150 fr. por propagando. Kursoj de s-roj Landes kaj Baissac, kaj egale parolado de generala sekretario de komerca sindikato, s-ro Auber, multe akcelis por sukcesa propagando de monda ideo. En Setif malfermiĝis filio de Alĝera grupo dank' al energiema agado de grafo A. Gallois.

Konata esper. aganto s-ro Capé—Montrosier translokiĝis el Alĝerio Francujon kaj petas sciigi ĝian novan adreson: „Orleans, 74, Faubourg Bannier, France“.

Анлужо. Англа газетаро, конфесанте en „Esperanto“ mondan signifon, allasas sur kolonoj de ĵurnaloj kaj gazetoj multe da loko por

мѣста по вопросамъ, касающимся «Эсперанто». Въ последнее время въ „The Westminster Gazette“, помѣщена оригинальная статья объ Эспер.; редакция „Review of Review“ основала курсы яз. эспер. и въ видѣ преміи предоставила лицу, успѣшно изучившему „Эсперанто“, бесплатный проѣздъ на состоявшійся Эспер. Конгрессъ въ Boulogne-sur-Mer.

Извѣстная драма г. Гольдшмидта „Она склонна побѣдить“ переведена г. Motteau на Эсперанто.

Бельгія. Экстраординарное засѣданіе эспер. въ Антверпенѣ постановило основать Бельгійскій эспер. союзъ. Многочисленные статьи и замѣтки объ эсперанто въ газетахъ и журналахъ указываютъ на несомнѣнный успѣхъ эсперанто въ Бельгіи. Промышленный міръ также не остается безучастнымъ къ Эсперантскому движенію, такъ напр. большая Антверпенская бумажная фабрика „Papeteries Anversoises Moorres and Co“ выпустила въ свѣтъ бумагу съ Эспер. значкомъ.

Болгарія. 27 го Мая въ Силистріи, въ помѣщеніи правит. училища, состоялось годичное засѣданіе мѣстной эспер. группы. По прочтеніи Секретаремъ группы, Jonko Davidov, отчета о дѣятельности группы за минувшій годъ, избранъ новый комитетъ: Предсѣдателемъ И. Давидовъ, казначеемъ Г. Карагеоргіевъ, 1-мъ Секретаремъ С. Матишевъ, 2-мъ Секретаремъ и бібліотекаремъ Ф. Митановъ. Вышла изъ печати соч. Jonko Davidov, брошюра на болгарскомъ яз. „Еволюцията на международния езикъ.“ Rjahovski въ Gara Levski готовитъ къ изданію на яз. эсперанто сборникъ пословицъ всѣхъ націй міра и приглашаетъ сотрудниковъ.

Германія. Цѣлый рядъ корреспонденцій, идущихъ изъ Германской Имперіи, указываетъ на несомнѣнный фактъ, что родина Воляпюка, оцѣнивъ достоинство яз. „Эсперанто“, примкнула къ эспер. движенію. Въ крупныхъ городахъ и центрахъ читаются лекціи, основываются Эспер. Общества и. т. д. Такъ въ Гамбургѣ, въ Стенографическомъ О-вѣ съ успѣхомъ прочитана рѣчь о яз. эсперанто. Въ Jena благодаря Havelka, основалась 1 Іюня эспер. группа. Въ Мардебургѣ энергично про-

demandoj, koncernantaj „Esperanto“. Lastatempe en „The Westminster Gazette“ estas enpresita originala artikolo pri „Esperanto“. Redakcio de „Review of Review“ fondiĝis kursojn de lingvo „Esperanto“ kaj, kiel premion, al-lasis al persono, sukcese ellerninta „esperanto“, senpagan vojaĝon al efektiviĝinta kongreso esperantista en Boulogne-sur-Mer.

Fama dramo de Goldsmith „Ŝi kliniĝas por venki“ estas tradukita de s-ro Motteau en Esperanto.

Belgiujo. Eksterordinara kunsido de esperantisto en Antverpeno decidis fondi Belgan Esperantistan Ligon. Multaj artikoloj kaj notoj pri Esperanto en gazetoj kaj ĵurnaloj montras senduban sukceson de Esperanto en Belgio. Industria mondo ankaŭ ne restas indifera al movado esperantista, tiel ekzemple, granda Antverpena paperfabriko „Papeteries Anversoises Moorres and Co“ elingis mondon leterpaperon kun signeto esperanta.

Bulgarujo. 27 Majo en Silistrio, en regna lernejo, efektiviĝis jara kunsido de loka esperantista grupo. Post legado de sekretario de grupo, Jonko Davidov, raporton pri agado de grupo en pasinta jaro estis elektita nova komitato: prezidanto fariĝis I. Davidov, kasisto G. Karageorgijev, 1-a sekretario S. Matŭšev kaj 2-a sekretario kaj, samtempe, bibliotekisto F. Mitanov. Eliris el presado verko de Jonko Davidov, broŝuro en bulgara lingvo: „Evolucio de lingvo internacia“. Rjahovski en Gara Levski pretigas por eldono en lingvo esperanto kolekton de proverboj de ĉiuj nacioj en mondo kaj invitas kunlaborantojn.

Germanujo. Tuta vico de korespondadoj, venanta el Germana Imperio, montras senduban fakton, ke patrujo de Volapŭko, ŝatinte indojn de lingvo „Esperanto“, aliĝis al movado esperantista. En grandaj urboj kaj centroj oni legas kursojn, fondiĝas societoj esperantisaj kaj t. p. Tiel, en Gamburgo, en stenografia societo, estis sukcese dirita parolado pri lingvo esperanto. En Jena, dank' al fervoro de Havelka, fondiĝis 1 Junio esperantista grupo. En Magdeburgo energie propagandas esperanton instruisto de gimnazio E. Stark kaj baidau oni

пагарандируетъ яз. эсперанто учитель гимназии E. Stark и въ скоромъ времени ожидается открытие Магдебургской эспер. группы. Въ Дрезденъ весьма успѣшно преподаетъ яз. эсперанто по методу Верлиха г. Göttschel. Постдамская фирма Otto Toepfer et Sohn, изготовляющая различные научные и оптические аппараты, выпустила прейсъ-курънтъ на яз. эсперанто.

Голландія. Мѣстные эспер. группы объединяются въ центральное Эсперантское О-во въ Утрехтѣ. Въ день св. Троицы, въ Амстердамѣ прибыли члены Географическаго О-ва въ Saint Omer. между которыми были эсперантисты, радушно встрѣченные мѣстными единомышленниками. Это братское общеніе голландцевъ и французовъ, говорившихъ на одномъ понятномъ яз. Эспер., возбудило общій интересъ къ „Эсперанто“. Вышелъ № 3 мѣстнаго эспер. журнала „La Holanda Pioniro“. Осенью текущаго года появится отрывной эспер. календарь на 1906 годъ, изд. въ Утрехтѣ г. J. van Enchut.

Данія. Многія мѣстные газеты заинтересовались эсперант. движеніемъ, помѣстили ст. о яз. эсперанто; такъ въ журн. „Frem!“ (Впередъ!) появилась ст. „Lingvo Internacia“.

Извѣстный современный филологъ, проф. Vilch. Thumoen, издалъ въ Копенгагенѣ свой рефератъ „Videnshabens Faelles“ (Общій языкъ ученыхъ).

Испанія. При об-вѣ „Progreso“ открылись Эспер. курсы, привлекающие многочисленныхъ слушателей. 24 Апрѣля въ Барселонѣ состоялось первое собраніе Эспер. Каталонскаго союза, на которомъ присутствовали и французскіе эсперантисты. Послѣ засѣданія участники собранія направились въ Maison-Doré, гдѣ устроено было небольшое празднество, закончившееся гостями гг. Boirac, Berthelot, Inglada и Sabadell: вслѣдъ затѣмъ, въ театрѣ Fivalier были произнесены рѣчи на яз. эсперанто, кастильскомъ и каталонскомъ; пропѣты гимны „La Espero“ и „La Vojo“ и представлена на яз. эсперанто комедія „La Supujo“. Въ испанскихъ газетахъ и журналахъ: „La Noticiero Universal“, „El Liberal“, „La Vanguardia“ и „Museo Expositcion“ помѣщены цѣлый рядъ благоприятныхъ статей объ „Эсперанто“. Официально разрѣшено подавать телеграммы на „Эсперанто“.

atendas malfermon de Magdeburga Esper. grupo En Drezdeno tre sukcese instruas esperanton, laŭ metodo de Berlitz, s-ro Götthel. Postsdama firmo de Otto Toepfer et Sohn, pretiganta diversajn sciencajn kaj optikajn aparatojn elirigis en Esperanto prezaron.

Hollando. Lokaj esperantistaj grupoj unuiĝas en centran Esper. Societon en Utreĥto. Dum Pentekosto alvenis Amsterdamon membroj de Saint Omer'a geografia societo, inter kiuj estis esperantistoj, kore renkontitaj de lokaj samideanoj. Tiu-ĉi frata kuniĝo de hollandoj kaj francoj, parolantaj en unu komprenebla lingvo „Esperanto“, vekigis komunan intereson por ĝi. Eliris № 3 de loka esper. ĵurnalo „La Holanda Pioniro“. Aŭtune en kuranta jaro aperos ĵirkalendaro esperantista por 1906 jaro, eld. en Utreĥto de J. Enschut.

Danujo. Multaj lokaj gazetoj ekinteresiĝis de esperanta movado kaj enmetadis art. pri lingvo esperanto; en ĵurnalo „Frem!“ (Antaŭen!) aperis artikolo „Lingvo Internacia“.

Konata nuntempa filologo, prof. Vilh. Thumoen eldonis en Kopenhageno sian referaton „Videnshabens Faelles“ (Komuna lingvo por scienculoj).

Hispanujo. Ĉe societo „Progreso“ malfermiĝis esper. kursoj, altirantaj multnombbran aŭskultantaron. 24 Aprilo en Barcelono efektiviĝis unua kunveno de Esper. Katalona Ligo, kiun vizitis multaj francaj esperantistoj. Post kunsido partoprenantoj de kunveno direktiĝis en Maison-Doré, kie estis aranĝita malgranda festeno, finiĝinta de elokventaj toasto de Boirac, Berthelot, Inglada kaj Sabadell; kaj post, en teatro Fivalier estis dintaj en lingvoj esperanto, kastila kaj katalona paroladoj; ekkantitaj himnoj „La Espero“ kaj „La Vojo“ kaj en esperanto ludita komedio „La Supujo“. En „La Noticiero Universal“, „El Liberal“, „La Vanguardia“ kaj „Museo Expositcion“ enmetita estas tuta vico de favoraj por esperanto artikoloj. Oficiale estas permesite sendadi telegramojn en „Esperanto“.

Италия. Bagnulo, желая основать въ Неаполь музей, гдѣ было бы сосредоточено все, касающееся Эсперанто, проситъ всѣхъ, сочувствующихъ его идеѣ, оказать посильное содѣйствіе. Мысль объ учрежденіи такого музея была впервые высказана нашимъ сотрудникомъ г. Е. Радванъ — Рыпинскимъ. (См. ст. его въ Л. I. № 11, 1903 г. „Esperantista Trezorejo“).

Канада. Мѣстная пресса, идя на встрѣчу желаніямъ своихъ подписчиковъ помѣщаетъ статьи объ яз. „Эсперанто“. „Patrie“, изд. въ Монреаль, ввела у себя отдѣлъ эспер. хроники.

Мексика. По инициативѣ д-ра Ваграсъ, произнесшаго 24 Мая въ Мексикѣ, въ залѣ медицинскаго Об-ва (Pedro Escobedo) вторую рѣчь о яз. эсперанто, формируется медицинское Эспер. общество. Въ Оризабѣ, съ разрѣшенія директора начальнаго училища, д-ра Diaz, открыты въ этомъ училищѣ эспер. курсы. Вышелъ двойной № журн. „La Meksika Lupturo“ за Іюль и августъ,

Россія. Въ об-вѣ „Эсперо“ въ СПб.-ѣ, не смотря на лѣтніе каникулы, еженедѣльные собранія членовъ Об-ва были очень многочисленны. Разработка программы дальнѣйшей дѣятельности Об-ва, вопросы, связанные съ журналомъ „Rusl. Esperant.“ и др. вызвали оживленный обмѣнъ мыслей. Въ одномъ изъ собраній была избрана депутація, которая, привѣтствовавъ прибывшаго въ СПб. г. Стѣда, какъ дорогаго гостя и поборника введенія яз. „Эсперанто“ въ международныя сношенія, приподнесла общественный журналъ и другія изданія.

Об-во „Эсперо“ издало на русск. яз. „Esperanto Slosilo“ и приготовило къ печати такой же словарь на японск. яз. Члены Об-ва: г. Д. П. Вейсбругъ, владѣлецъ 1-ой Эспер. типографіи въ Россіи, выпустилъ въ свѣтъ стихотворенія Предсѣд. Об-ва, Проф. Домбровскаго; г. А. Благовѣщенскій (изъ Винницы) издалъ открытыя письма для пропаганды Эсперанто; г. Френкель (изъ Енисейска) проектируетъ изданіе большого еженедѣльнаго художественно-литературнаго и научнаго журнала на яз. Эспер.: В. И. Десятиннъ (изъ Вильны) открываетъ курсы преподаванія яз. Эспер. Изъ отдѣленій Об-ва „Эсперо“ имѣются свѣ-

Италію. S-ro Bagnulo, dezirante fondi en Napolo muzeon, kie estus kunmetita ĉio, tuŝanta „Esperanton“, petas ĉiujn, konsentantajn al lia ideo, fari laŭpovan kunhelpon. Pense pri aranĝo de tia muzeo estis unue eldirita de nia kunlaboranto, s-ro E. Radvan-Ripinski. (Rig. lian artik. en L. I. № 11 1903 j. „Esperantista Trezorejo“).

Канада. Loka gazetaro, irante renkonten al deziroj de ĝia abonantaro, enmetas artikolojn pri lingvo „Esperanto“. „La Patrie“, eld. en Montrealo, enkondukis fakon de kroniko esperantista.

Мексико. Laŭ iniciato de d-ro Vargas, dirita 24 majo en Meksiko, en salono de Medicina societo (Pedro Escobedo) duan paroladon pri lingvo esperanto, formiĝas Medicina Esperantista Societo. En Orizabo, kun permeso de d-ro Diaz, direktoro de prepara lernejo, en tiu lernejo estas malfermitaj esper. kursoj. Aperis duobla numero de ĵurnalo „La Meksika Lumturo“ por julio kaj aŭgusto monatoj.

Русію. En s-to „Espero“, en St. Peterburgo, malgraŭ someraj vakacioj, ĉiusemajnaj kunvenoj de membroj de s-to estis tre multenombraj. Ellaborado de programo de plua agado de s-to, demandoj, kunligitaj kun ĵurnalo „Rusl. Esper“, kaj aliaj elvokadis ageman interŝanĝon de pensoj. En unu el kunvenoj estis elektita deputataro, kiu, gratulinte alvenintan St-Peterburgon s-ron Sted, kiel karan gaston kaj kunbatalanton por enkonduko de lingvo „Esperanto“ en internaciajn interrilatojn, prezentis la societan organon kaj aliajn eldonojn.

Societo „Espero“ eldonis en rusa lingvo „Esperanta Slosilo“ kaj pretigis al preso saman vortareton en japana lingvo. Membroj de S-to: D. P. Vejsbrut, posedanto de 1-a Presejo Esperantista en Rusujo, eliris mondon versajareton de Prezidanto de S-to Prof. Dombrovskij; A. Blagovješenskij (el Vinica) eldonis poŝtkartojn por propagando de Esperanto; Frenkel (el Enisejsk) projektas eldonadon de granda ĉiusemajna, belarte-illustrita, literatura ĵurnalo en lingvo „Esperanto“. V. I. Devjatnin (el Vilno) malfermas kursojn por instruado de „Esperanto“. El filioj de Societo Espero riceviĝas sciigoj pri tre energiemaj ulla agado kaj pri granda disvastiĝado

дѣнія о весьма энергичной ихъ дѣятельности и о широкомъ распространѣніи эсперанто; Предсѣд. Мелитопольскаго Отдѣла Об-ва „Эсперо“, издалъ полный курсъ яз. эсперанто. Въ скоромъ времени появится также новый учебникъ-изданіе „Вѣстникъ знанія“ г. Битнера. Русская пресса, долго замалчивавшая движеніе Эсперанто и его всемірное значеніе, начинаетъ мало по малу удѣлять мѣсто на столбцахъ своихъ изданій; такъ, между прочимъ, въ петербургской газетѣ „Слово“, въ научномъ отдѣлѣ, помѣщены обстоятельныя статьи объ эсперанто. Такія же отпечатаны въ „Всемирномъ Почтовомъ Союзѣ“, ред. г. Чешихина и въ „Вѣстникѣ Гомеопатической медицины“, изд. подъ ред. д-ра медиц. И. Луценко. „Вѣстникъ Знанія“ г. Битнера въ каждомъ № даетъ свѣдѣнія объ эсперанто. Въ Шуваловѣ (СПБ-ий уѣздъ) открылось отдѣленіе Об-ва. Предсѣдателемъ избранъ г. Неупокоевъ, бывшій вице-предсѣд. Владивостокскаго отдѣла Об-ва „Эсперо“

Соединенные Штаты. Газеты: „Evening Telegraph“ (Philadelphie), „Evening Transcript“ (Boston), „Globe Democrat“ (St. Luis), „Inter Ocean“ (Chicago), „New-York Tribune“, „New-York-Presse“, „Plain Deulev“ (Cleveland), „Telegraph“ (Pamerville), „Times Democrat“ (Nile Orleans) и др. помѣстили ст. объ яз. эсперанто и о Булонскомъ конгрессѣ. Wiffard разослалъ циркуляры о томъ, что по его мнѣнію, для проведенія въ жизнь междунагоднаго языка необходимо устроить грандіозный конгрессъ и затратить на него не менѣе 5 милліоновъ фр.

Франція. О-во „Amicale Esperantiste“ поставило на яз. эсперанто два спектакля, „Ginjolo“ и „Šlosilo perdita“, прошедшіе съ большимъ успѣхомъ. Въ Desvres проф. Lephay читаетъ курсъ яз. эсперанто, записалось болѣе ста слушателей. По предложенію аббата Emile Peltier, формируется междунагодное О-во католической литературы. Эспер. группа въ Bourg en Bresse готовитъ небольшую выставку въ училищѣ Carnat. Упомянутое (въ № 2 „Rusl. Esper.“) Эсперантное О-во Мира сформировалось подъ назв. „Pacifisto“ и уже выпустило исключительно на яз. эсперанто № 1 и 2 своего ежемѣсячнаго органа „Espero Pacifista“ (Gaston Moch, 16, Avenue de la Grande Armée, Paris 17, France).

de Esperanto. Prezidanto de Melitopola Filio de S-to „Espero“ eldonis plenan kurson de lingvo Esperanto En baldaŭa tempo aperos ankau nova lernolibro—eldono de „Sciiganto de Scio“ S-ro Bitner. Rusa gazetaro, longe silentinta pri movado esperantista kaj pri tutmonda signifo de Esperanto, iom post iom komencas cedi al ĝi lokon sur kolonoj de sia eldonaro. Tiel, intercelere, en Peterburga gazeto „La Vorto“ en scienca kroniko estas enmetita plendetala artikolo pri „Esperanto“ Similaj estas enpresitaj en „Tutmonda Poŝta Unuiĝo“, red. de S-ro Ĉeŝihin kaj en „Sciiganto de Gemeopatia Medicino“, eld. kun red. de d-ro de medicino I. Lucenko. „Sciiganto de Scio“ de Bitner en ĉiu numero donas la sciigojn pri esperanto. En Ŝuvalovo (St. Peterburga distrikto) estas malfermita ia filio de S-to kaj elektita, kiel Prezidanto S-ro Neupokojev, eks-subprezidanto de Vladivostoka filio de S-to „Espero“.

Unuigitaj Ŝtatoj. Gazetoj: „Evening Telegraph“ (Philadelphie), „Evening Transcript“ (Boston), „Globe Democrat“ (St. Luis), „Inter Ocean“ (Chicago), „New — York — Presse“, „Plain Deulev“ (Cleveland), „Telegraph“ (Pamerville), „Times“ Democrat“ (Nile Orleans) kaj aliaj enmetis artikolojn pri lingvo esperanto kaj pri Bulona Kongreso. Wiffard dissendis cirkulerojn pri tio, ke laŭ lia opinio, por enigi vivon la lingvon internacian—estas necese aranĝi grandegan kongreson kaj elspezi por la lasta ne malpli, ol 5 milionoj frankoj.

Francujo. Societo „Amicale Esperantiste“ aranĝis en Inigo esperanto du spektaklojn, „Ginjolo“ kaj „Šlosilo perdita“, plenumitajn grandsukcese. En Desvres prof. Lephay legas kurson de esperanto. Enskribiĝis kursojn pli ol cent personoj. Laŭ propono de abato Em. Peltier formiĝas „Internacia Societo de Katolika Literatura“, Esper. grupo en Bourg en Bresse pretigas malgrandan ekspozicion en lernejo Carnat. Nomita en № 2 de „Rusl. Esp.“. Esper. S-to por Paco formiĝis kun nomo „Pacifisto“ kaj jam elingis sole en esperanto № 1, 2 de sia monata organo „Espero Pacifista“, (Gaston Moch, 16 avenue de la Grande Armée, Paris 17, France). Jarabono sole por ĵurnalo—4 fr. kaj kun enskribo so-

Годовой абонементъ на журналъ—4 фр. (1 р. 60 к.), съ запискою въ Общество и съ правомъ получения приложений—5 фр. (2 руб.) Въ Гаврѣ выходитъ на яз. франц. и эсперанто въ форматъ большихъ столичныхъ газетъ, два раза въ мѣс., газ. „Esperanto“ (Red. Ch. Lambert; Adm. Em. Gasse, 71, rue. Michelet, Le Havre, France). Вышли изъ печати: № 21 „Internacia Scienca Revuo“, №№ 1 и 2 новаго эспер. журн. „Tra la Mondo“, „Всемирный Эсперант. ежегодникъ на 1905 г. и комедія Мольера „Вынужденный бракъ“, перевод. на эсперанто г. Dufetrel.

Рудриво.

Рудриво.

Novaj membroj de St. Peterburga St^o „Espero“.

(daŭrigo).

ANGLUJO: London, H. Hoveler. ASTRUŬJO: Praha, Klubo Esperantista. FINLANDO: Nikolajŝtadt, I. Hudjakov. FRANCUJO: Boulogne-sur-Mer, Ch. Delache. RUSUJO: Berkazanj, A. Bykov; Bolgrad, V. Vozdvijenskij; Bolŝe-Vladimirskoje selo, G. Vasiljev; Byliniŝki, L. Tabenski; Čaplino, F. Soŝnin; Dalmatov, A. Juklajevskij; Gori, E. Gromova; Ĥabarovsk, S. Polanskij, S. Štirlin; Ĥarbin, M. Ščerbakov; Hunzy, A. Selanin; Yasinovskij Rudnik, V. Kiklinskij; Jitomir, I. Kaminskij; Kamenec-Podolsk, I. Četverikov; Kazan, A. Sveŝnikov; Lebjajfa, F. Galdobin; Lubonici, A. Kuklinskij Luĥoviči, I. Paŝin; Merke, A. Ruvimov, Moskvo, L. Titov; Novoĝeorgijevsk, I. Komarov; Novosjolki, B. Janiŝevskij; Poltava, Fiziko-Matematika Rondo, Publika Biblioteko, A. Leĥnickaja, O. Vulf; Pustopolje, V. Ogorodnikov; Rjasan, G. Kuzmin; Ribinsk, B. Lipŝvarev; Saratov, G. Davidov, A. Noskov, S. Poltavskij; St. Peterburgo, V. Dimič, A. Eggert-Egede, V. Luckij, N. Payre-maure, A. Parfenov, N. Rūne, F. Verhas; Semjonovka, I. Neruŝ; Staraja Russa, F. Vladjkin; Tula, S. Protasov; Vjazjma, S. Malinovskij; Vinnica, S. Akatnov, A. Blagoveŝčenskij, G. Ilnickij, V. Miĥajlovskij, S. Telejanskij; Vladivostok, V. Neupokojev, N. Solovjev; Voroneŝ, F. Ivanov, B. Princ, A. Romanov, A. Ternikova, A. Vasiljev; 3-a Manĝurskaja Armia, 5 Sibirskij korpus 215 Buzulukskij polk, M. F. Korotkij.

KOREKTO: Erare (en la № 2), anstataŭ en Odeso, estis montrita en Omsk nia membro D. Mergan-Kukuriŝkin.

Komitato.

Nomaro de rusa, alilanda kaj originala literaturo en Esperanto.

III. Alilanda literaturo.

POEZIO (daŭrigo).

Freiligrath.
Cejbel.
Geijer E.

En la daŭro de la vivo,—A. Kofman (La Esp-sto 1894 № 11)
Kun sia bruado,—E. Vahl (Liro de esper).
La vikingo,—R. Nordenstreng kaj A. Kofman (L. l. 1900 № 10-11).

- P. J. A. Epigramo, —T. Bianco
jen estas vivi, —I. R. Avalos (Meks. Lumt. 1904 № 6—7).
- Platon. Al la Afrodito, —statuo de Fraksitelo, —A. Kofman (L. I. 1903 № 7).
- Poni M. La morton mi ne timas, —G. Kolovrat (—Rondir. 1904 № 9).
- Reboul I. Angelo kaj infano, —A. Motteau (The Esper. 1903 № 2).
- Runeberg I. Mateno, —O. Zeiditz (La Esp-sto 1893 № 5).
- La knabino vilagana, —J. Agrell (L. I. 1899 № 8).
- Nia lando, —R. Nordenstreng kaj A. Kofman (L. I. 1090 № 10—11).
- Rydberg V. La stelo Bethlehem, —S. Agrell (L. I. 1900 № 2).
- Sankta Lucio, Cl. Bicknell (La Esperantista 1903 № 4).
- Satherberg H. Kiam ŝi ridetas (L. I. 1898 № 6—7).
- Schiller. La unua kiso S. Agrell (L. I. 1898 № 1).
- Espero
Garantio V. Devjatnin (Liro de esper).
- Sehlistedt. La divido de tero, —G. Schroeder kaj A. Kofman (L. I. 1904 № 2).
- La hejma sopiro de nordlandano, —R. Nordenstreng kaj A. Kofman (L. I. 1900 № 10—11).
- Shakespeare. Hamieto, —L. Zamenhof (ap. eld).
- Othello, akto I. sc. 3, —Maclean (La Esperantista 1903 № 3).
- Sonnet, —A. M. (The Esper. 1904 № 6).
- Ventego, —A. Motteau (ap. eld).
- Soulary I. Du sekvantaroj, —I. Evrot (L. B. 1903 № 4).
- Stagnelius. La Nekk, —S. Agrell (L. I. 1900 № 9).
- Birdoj migrantaj, —S. Agrell (L. I. 1896 № 12).
- Sully-Pradhomme. Okuloj, —E. Boirac (L. I. 1903 № 5).
- Rado, —Bricard (L. B. 1904 № 7).
- Songo, —M. Evrot (L. B. 1904 № 3).
- Vazo rompita, —E. Boirac (L'Esperantiste 1902 aed 36).
- Kanto de l'maro, —D. Uitterdijk (Hol. Pion 1904 № 1).
- Taj. Sur skribilo, —R. Georghegan kaj A. Kofman (L. I. 1900 № 4—5).
- Tamm J. Birdo kaj ondoj, —V. Waher (La Esp-sto 1894 12).
- Tegner. Birdoj migrantaj, —O. Zeiditz (L. I. 1895, prov. №).
- Tennyson. L'almozulino, —Bicknell (The Esper 1901 № 2).
- La kanteto de melkistino (L. I. 1903 № 8).
- Thorsteinsson G. La cigna kanto, —R. Nordenstreng kaj A. Kofman (L. I. 1903 № 3).
- Uhland L. Enveturajo, —M. Goldberg (La Esp-sto 1893 № 3).
- La kapelo, —L. Zamenhof (1903 № 3).
- Vazov T. La malbeno de kantisto, —G. Schroeder kaj A. Kofman (L. I. 1901 № 1).
- Almozulino, —K. G.—ev (Rondir 1904 № 7).
- Ondoj, kien vi forkuras, —H. Popov (La Lumo 1903 № 11).
- Verlain P. Du versaĵoj, —E. Pagnier (L. I. 1903 № 8).
- Virgilio. Eneido, kantoj I kaj II, —Vallienne (ap. eld).
- La morto de Laokoono (L. I. 1904 № 4).
- Voss. Al laboristo, —V. Devjatnin (Liro de esper).
- Vallin I. Fideja amiko, —O. Zeiditz (L. I. 1897 № 2).
- X. M. Migrado, —Pi Du (L. I. 1899 № 9).

IV. Originala literaturo.

PROZO.

- Abesgus M. Kratević Marko (ap. eld).
- Skizoj de Baku (L. I. 1898 № 5, 1899 № 2, 4).

- Ahlberg P. Estis iam (L. I. 1900 № 4-5).
 Nova enciklopedio (L. I. 1897 № 6-7, 1898 № 9).
 Alkor. Agonio (Rev. Int. 1902 № 3).
 Auroux H. Akirado de libereco (L'Esperantista 1903 ald. 70).
 Angulo de Britanujo (L'Esperantista 1903 ald. 70).
 Grizelidis (.)
 Internacio (Esp. Kat. 1903 № 1).
 Aymonier C. Espero, Esperanto (L. B. 1904 № 3).
 Bachman G. La atesto pri kapableco (The Esper. 1903 № 9).
 Bardoulet E. Pri Nova Kaledonio (L. I. 1897 № 8-9; 1898 №№ 6, 7, 12).
 Bauer E. Havro. (The Esper. 1903 № 11).
 Beauchemin A. Esperanto kaj laboreco (La Lumo 1902 № 2).
 Bernot L. La lango (L'Esperantista 1900 ald. 22).
 Bernstejn A. Skizo (L. I. 1898 № 3).
 Berthelot P. En Pirineoj Orientaj (Belg. Sen. 1903 № 15).
 Bicknell Cl. Agloj en la maraj Alpoj (L'Esperantista 1900 ald. 14).
 Itala fablascienco (The Esperantist 1903 № 5).
 Itala somero (. № 1).
 Militaj rakutoj en Italujo (. № 6).
 Pri Esperanto kurioza kunveno (La Esperantista 1903 № 8).
 Bobčev I. Kefke vortoj al la historio de l'bulgara popolo (Rondir. 1902 № 7-8).
 Bogušević. K. Antaŭdirantino de tertremo, — (L. I. 1899 № 3).
 Borovko N. Analogioj (1895 № 1).
 En la tombo (La Esp-sto (1892 № 7).
 Borel I. Vizito al la Eolaj insuloj, — (Germ. Esp. 1905 №№ 1, 2).
 Buddhisto. Du maroj (ĉes. Esp. 1903 № 8).
 Cederblad H. El sveda vivado (L. I. 1903 № 6).
 Norde de la polusa rondo (L'Esperantista 1900 ald. 15).
 Chavet G. Notoj pri Brugge (L. I. 1903 №№ 1, 2).
 Ĉskaja A. La terura nokto (La Esp-sto 1892 № 6).
 Davis R. Facila eterna kalendaro (The Esp. 1904 № 6).
 Delfour I. Mia vilaĝo (L'Esperantista 1904 № 6).
 (represo) — (ap. eld.).
 Dembo. V. La renkonto (La Esp-sto 1893 № 3).
 Devjatnin. V. Arturo (La Esp-sto 1893 №№ 2, 3).
 Edziĝo, komed. (. . . 1894 №№ 4, 5, 6).
 Elleder. O. Oje (The Esper. 1903 № 4).
 Elmy. B. Kian aĝon la sinkso havas, № 2.
 Lingvo de floroj. The Esper. 1903 № 5.
 Virseksa logiko kaj virina instinkto № 8.
 Enbe. Nokto № 5-6.
 Okaze (La Esp-sto 1892 № 4).
 Vivo № 7.
 Finot. Malapero de la morto (Meks. Lumturo 1904 № 6-7).
 Fraenckel. C. La maniero alparoli en sveda lingvo (L'Esperantista 1900 ald. 14).
 Gallois. A. Vojaĝa rakonto (La Esperantista 1903 № 1).
 Haig. J. Paco (Esp. Kat. 1903 № 1).
 Hasselrot. A. Historio de kelkaj sunradioj (L'Esperantista 1900 ald. 22).
 Henderson. G. Nasklando de eŭropaj lingvoj (The Esper. 1903 № 14).
 H. K. La feliĉo (L. I. 1897 № 2).
 (daurigota).

Nekrologio.

23 Junia en Minsko, post longdaŭra kaj turmentanta malsano, mortis en 50 jaro de l'vivo unu el la unuaj kaj agemaj esperantistoj, membro de nia Societo **Ivan Markoviĉ Lojko**. De li estis tradukitaj en lingvo Esperanto: „Fabloj de Ezopo“, „Dio ĉiam veron vidas“ de L. Tolstoj, „Profeto“ de M. Lermontov kaj multaj aliaj verkoj. Ĝis la lasta tago la mortinto ne ĉesis senlace labori sur esperanta grenkampoj. Pacon al cindro de glora laboranto kaj batalanto por luma ideo.

23 Junio en Minsko, post longdaŭra kaj turmentanta malsano, mortis en 50 jaro de l'vivo unu el la unuaj kaj agemaj esperantistoj, membro de nia Societo **Ivan Markoviĉ Lojko**. De li estis tradukitaj en lingvo Esperanto: „Fabloj de Ezopo“, „Dio ĉiam veron vidas“ de L. Tolstoj, „Profeto“ de M. Lermontov kaj multaj aliaj verkoj. Ĝis la lasta tago la mortinto ne ĉesis senlace labori sur esperanta grenkampoj. Pacon al cindro de glora laboranto kaj batalanto por luma ideo.

29 Aprilo en Limo post mallongdaŭra malsano, de tifusa febro, mortis sekretario de redakcio de loka esper. ĵurnalo „Antaŭen, Esperantistoj!“, filo de konata profesoro Federico Villareal, **Ernesto Villareal**. Redakcio de „Rusl. Esper.“ ŝlertigis sian profundan kondolencen al estimata F. Villareal kaŭze de terura perdo de filo kaj energieca batalanto por glora ideo.

29 Aprilo en Limo post mallongdaŭra malsano, de tifusa febro, mortis sekretario de redakcio de loka esper. ĵurnalo „Antaŭen, Esperantistoj!“, filo de konata profesoro Federico Villareal, **Ernesto Villareal**. Redakcio de „Rusl. Esper.“ ŝlertigis sian profundan kondolencen al estimata F. Villareal kaŭze de terura perdo de filo kaj energieca batalanto por glora ideo.

BIBLIOGRAFIO.

T. A. Ŝĉavinskij. Plena sistemeca lernolibro de la lingvo internacia Esperanto en kvin kursoj kun tri aldonoj. Melitopolo, presejo de Liŝic. 1905 in 8° pp. 146, prezo 1 r. 25 kop.

Tiel ektitolita eliris ĵus la unua en Rusujo plena kaj sistemeca verko, kun kies helpo ĉiu eĉ meze instruata homo povos facile sen instruisto ellerni la lingvon Esperanto.

La honorinda aŭtoro dividis sian lernolibron je kvin kursoj: en la unuan—li metis la ĉefajn gramatikajn fundamentojn de la lingvo, el kiuj per si mem elfluas ĉiuj aliaj reguloj; en la dua—li traktas detale pri la signifo de prefiksoj kaj sufiksoj kaj pri ilia uzo en la

vortfarado; la tria—estas oferita al la analizo de diversaj parolaj specoj (de substantivoj, de adjektivoj k. t. p.) kun detalaj klarigoj, kiel oni devas ilin ekformadi kaj uzadi; en la kvara—li parolas pri la prepozicioj, kiel deklinacioj kaj esprimiloj de diversaj nuancoj de tempo, de stato, de situacio de objektoj k. t. p.; fine en la kvina ĝi donas la regulojn por la vorta dislokigo en esperanta parolo.

Kiel oni vidas el la enhavo, tiu ĉi lernolibro estas vere plena, ĉar ĝi donas al la lernanto ne solajn etnologiajn, sed ankaŭ sintaksajn regulojn, kiuj en la mallonga Zamenhofa lernolibreto forestas.

Sciante bone, ke la ĉefan malfacilaĵon por la komencantoj faras la ĝusta uzado de prefiksoj kaj sufiksoj, la aŭtoro penis klarigi tiun ĉi uzon per tre multaj, bone elektitaj ekzemploj. Precipe utiliga estas, laŭ nia opinio, la § IV (pp. 27—32), kie la aŭtoro donas tre ŝatindajn klarigojn por precize diferencigi la signifojn de sufiksoj iom similaj, ekz.—*an-*,—*ul-*,—*ist-*,—*in-*,—*uj-*—k. t. p. Eĉ por malnovaj esperantistoj tiun ĉi § ni varme rekomendas por la tralego.

Tre utiligaj estas ankaŭ la aldonoj, precipe la unua, en kie la leganto trovos aron da vortoj, metitaj en universalan Zamenhofan vortaron, sed ne plene aŭ ne sufiĉe klare tradukitaj ruse.

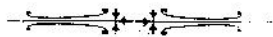
Konsiderante ĉion ĉi, ni esprimas varman deziron, ke la nova lernolibro trovi en la Rusujo la plej favoran akcepton kaj la plej grandan disvastigon; ĝi plene tion ĉi meritas ne sole per siaj internaj ecoj, sed ankaŭ per sia eksteraĵo. kiu, ni esperas, kontentigos ĉiun leganton, ĉar la papero de libro kaj la presaĵo estas senripoĉaj. El la nekorektitaj preseraroj ni rimarkis la solan *vaptano* anstataŭ *baptano* (p. 17)

Nur unu § 85 ni trovas malĝustan, kaj neniel povas kun ĝi konsenti. Niajn konsiderojn, tuŝantajn tiun ĉi demandon la legantoj trovos en aparta artikolo.

Prof. A. Dombrovski.

Versajareto de Prof. Dombrovski. Malgranda, elegante eldonita de S-ro Vejsbrut, libro enhavas kolekton da belegaj kaj plenaj de profunda penso versaĵoj. Ni insiste rekomendas ĝin al ĉiuj veraj esperantistoj, kiel bonegan modelon de esperanta poezio.

Grandan sukceson ricevis la unua numero de „Tra la mondo“, la nova ilustrita revuo, pri kiu ni parolis en lasta numero kaj kies ĉefredaktoro estas Aŭgusto Capé—Montrosier, tre konata en Esperantistoj sub la modesta nomo de Alĝera Kapitano Capé. Ĉiuj Kongresistoj trovis vere belan la revuon. Skribita de esperantistoj, elektitaj inter la plej famaj, tre bele presita sur luksa papero, ornamita de multaj interesaj fotografiaĵoj, ĝi efektive atingis celon trafatan. Pro manko de loko ni ne povas nomi ĉiujn artikolojn de revuo, subskribitajn de kapitano Capé—Montrosier kaj f-no Flourens (Francujo); Otto Simon (Aŭstrujo); Borel kaj Cristaller (Germanujo); Codorniu (Hispanujo); Beauchemin (Kanado) kaj t. p. Ni diras nur al legantoj: abonu la revuon kaj tion vi ne bedaŭros. Sin turni al administranto de la „Tra la Mondo“, 15, Boulevard des 2 Gares, Mendon (S et O) France.

Avizo. La № 5 de „Ruslanda Esperantisto“ aperos en Novembro

La redak.

Esperanto en industria mondo.

- Billardludo** „Esperanto“, elpensita de Jonko Davidov. Bulgarujo, Silistria. Ludmaniero estas detale klarigita en la jurn. „Rondiranto“, 1904 j. № 7—8.
- Cigaroj** „Esperanto“, A. C. Wessel, Hollando, Rotterdam.
„Esperanto“, L. Barbarino, Germanujo, Frankfurt a. M.
- Ĉampana vino** „Esperanto“, Fortin père et fils, propriétaire. Francujo, Epernay.
- Fonografaj cilindroj**, esperante prikantitaj. Grupo Esp. Francujo, Paris.
- Kovertoj** „Esperanto“, Eidonoj: de S-ro „Espero“ kaj de S-ro Ostanovič.
- Leterpapero esperanta**. Papeteries Anversoise Moorres and C^o. Belgujo, Anvers.
- Parfumo** „Espero“, Geo C. Law. Anglujo, London. S. W. 394, King's Road.
- Pipo** „Esperanto“, Caire et Morgand. Francujo, Saint Claude.
- Plumoj** „Esperanto“, Baignol et Fajron. Francujo, Boulogne sur Mer.
- Poŝtkartoj esperantistaj**, ĉiuspecaj, estas mendeblaj de la Presa Esper. S-ro.
- Preso Esperantista Societo** Francujo, Paris (V), 33 Rue Lacépède.
- Sapo esperantista**, parfumita. Emile Cherblanc. Francujo, Tarare, rue de Republique. 69.
- Signetoj** esperantistaj de diversaj modeloj.
- Anglujo. **Birmingham** 48—50, Hylton Str. J. Walter Jones.
Francujo. **Elbeuf**, 42, rue de le Barrier Maurice Lefevre. La unu—20 cent.
Le Havre, 71, rue de Michelet, Em. P. Gasse. La unu—1 fr.
Paris, 42, b d. Sebastopol. N. Gerard. Belartaj, bronzaj, argentaj kaj oraj signetoj. Prezoj laŭ materialo, de la 3 ĝis 45 frankoj.
- Rusujo. **Vezenberg**, Estland. gub., H. Štalberg. Argentaj signetoj. La unu - 1 rub. 50 k.
- Ŝirkalendaro** esperanta, por 1906 j. de J. van Enscht. Hollando. Utrecht, Westerstraat, 7 bis. Prezo—1 fr. Aperos aŭtune de kuranta jaro.
- Vafletoj** esperantaj. A. Coquin et Co. Francujo, Saint Savine (Aube).
- Vino tabla** „Esperanto“. Brunet. Francujo, Rouen (Seine Inferieur) 98, rue Neuve du Havre.
- Visko** „Esperanto“, (brando). Buchanan, Scott et Co. Skotlando, Glasgow, Garthland Street.

Formiko.

ПОСТУПИЛО ВЪ ПЕЧАТЬ

II-й томъ

сочинений

известнаго эсперантиста

В. Н.

ДЕВЯТНИНА.

СОДЕРЖАНИЕ:—ENNAVO:

1. **Edsiĝo**, komedio en tri aktoj.
2. **Arturo**, rakonto.
3. **Ludilo de Sorto**, rakonto en versoj
4. **Episkopo**, drama skizo en versoj.
5. **Poltavo**, poemo de A. Puŝkin (versa traduko).

BALDAŬ APEROS

la dua libro

de plena verkaro

de S-ro

V. N.

DEVJATNIN.

Издатель **Д. П. Вейсбруть.**

СПБ., Троицкий проспект, домъ № 14.

Eidono de S-ro **D. P. Vejsbrut.**

Troitzki Prospekt, № 14, St.-Peterburgo.

ACETU!!

Finlandajn poŝtmarkojn 25 malsimilajn, malnovajn kaj novajn, nur por 80 kop. aŭfranke. Pagon oni akceptas plej volonte per 2 kop. neuzitaj poŝtmarkoj. Mendu ĉe **ADOLF REINBERG** (Finlando. Abo Vostoĉnaja Diŭnaja ul. 39).

PRESEJO TROICKAJA.

havanĝa esperantistajn literojn, akceptas diversajn presajn laborojn en internacia lingvo

ESPERANTO.

Ĉiuj mendoj estas akurate farataj.
MODERAJ PREZOJ.

Vizitkartoj en Esperanto por 100 ekz. kun transendo—1 rub.

St.-Peterburgo, Troickij prospekt, 14.

„Вѣстникъ

Иллюстр. ежемѣсячн. лит., худож. и попул. научн. сбъ 36 кн. безплатн. прмла. для журналь съ самообразом.

12 кнж. „Общедоступн. Университета“

проф. Гааке и „Жизнь европ. народовъ“. Кроме того, „Самоучитель живописи и рисованія“, „Учебникъ стенографіи“, искусство быстр. записыванія чловѣч. рѣчи „Новый учебникъ международного языка“ „Эксеранто“.

12 кнж. „Энциклопедич. библиотеки

для самообразования“: 1) Проф. Синьковскій и проф. Метзъ „Современ. исторія съ 1815 г. въ 2 ч-хъ, ч. 1.—2) Проф. Фламаріонъ „Лекціи по астрономіи“. Съ картами звѣздн. неба.—3) Д-ръ филос. Эйзенгагенъ „Психологія и логика“.—4) Проф. Вальнуръ Стюартъ „Курсъ физики“, въ 2 част., ч. II.—5) Прон. Семьковскій и проф. Метзъ „Современная исторія“ ч. II.—6) Систематич. словарь юрид. наукъ“ въ 3 ч., ч. I. Государствен. право (формы правленія, разных конституцій и пр.), права и обязанности граждан.—7) Проф. Виммели „Исторія раст. царства Папоротники, хвойныя. Оплодотвореніе цвѣтковыхъ“.—8) Систем. слов. юрид. наукъ“, ч. II. Основы законодѣнія. Ознакомленіе съ руск. законодат.—9) Проф. Гринтеръ „Физич. географія“.—10) Систем. слов. юрид. наукъ“, ч. III, справочная (формы дѣлов. бумагъ, отвѣты на частн. случаи юрид. практики и пр.)—11) Проф. Освальдъ „Школа химіи“. Химія неограниченная.—12) Карла Каутскій „Очерки политич. экономіи“. Легкое, живое и популярн. изложеніе: масса рисункъ, портретовъ. Легкая усвояемость.

12 кн. Чтальни

„Вѣстн. Знанія“, имѣющая въ виду широкое образованіе: 1) Бельшъ „Происхожд. чловѣка“.—2) Будущность чловѣчества.—3) Пр. Моніа „Соціологія“.—4) Д-ръ Целль „Умъ животныхъ“.—5) Проф. Бальфуръ Стюартъ „Курсъ физики“, въ 2 ч., ч. II.—6) Бельшъ „Прогрессъ дарвинизма“.—7) Проф. Льюисъ „Статистика и ея задачи“.—8) Проф. Уэльдстинъ „Искусств.“ въ XIX столѣтіи.—9) Пеллисъе „Литер. школы“, въ 2 ч., ч. I. Классицизмъ, классицизмъ, лирика, драма.—10) Кей, I. Там и др. „Воспитаніе и самовоспит. чел. и гражд. Цѣль жизни“.—11) Социализмъ, мораль. Лекціи разн. проф.—12) Пеллисъе „Лит. школы“, ч. II. Исторія, крит., старый и новый романъ, поэзія, драма.—13) Пр. Арнольдъ „Эпоха возрожденія и гуманизма“.

Сверхъ перечисленныхъ 36 кн. прилож. еще „Словарь научн. терминъ, иностр. словъ и выраженій“ вошедшихъ въ употреб. въ рус. яз. Что касается самого „В. Зн.“ (12 кн.), то въ противоположность друг. „толстымъ“ журн. онъ главное вниманіе обращ. на популярн. знанія и ознакомл. со всѣми лит.-научн. течен., баллетъ же стоитъ на втор. планѣ. Статьи въ журн. не велики и разнообразны, большія же сочин. даются въ прил. (убор. шр. позвол. помѣщ. произвед.). Основа изданія—служеніе интерес. подписч. восполняется между проч. отдѣлами „Взаимопомощи читателей“ и „Отвѣты“.

Поддержка стремленія къ знанію въ широкомъ смыслѣ слова, отраженіе жизни и духовн. запросовъ общества, всестороннее освѣщеніе вопросовъ дѣятельности—вотъ ала. „Вѣстн. Знанія“.

Подписн. цѣна
70 к. 3/4 г.
2 р. 80 к. въ
годъ.

„НЕДѢЛЯ“

Тамъ же принимается подписка на новый, выходящій съ 1 ноября 1904 г. общественно-политич. органъ.

Редакторъ-издатель В. В. Битнеръ.

ВЪ ОВѢ „ЭСПЕРО“

(С.-ПЕТЕРБУРГЪ, Б. Подълесная, 24)
ПРОДАЮТСЯ
слѣдующія новыя изданія.

Т. Щавинскій. Полный систематическій учебникъ международного языка „Эсперанто“ 1 р. 25 к.

А. Домбровский, проф. Versajareto. (Изд. Д. П. Вейсбрута) 30 к.

Эсперантско-Русскій ключъ-словарникъ. (Изд. О-ва „Эсперо“) 3 к.

ВСѢ УЧЕБНИКИ И КНИГИ

какъ русскія, такъ и заграничныя.

Baldaŭ aperos, eldonata de Sio Espero,
Ŝlosilo-Vortareto Esperanto-Japona. (Эсперантско-Японскій).

с цѣны безъ пересылки.

Открыта подписка на 3-й, 1905 г.
изданія подъ редакцію В. В. БИТНЕРА

Знанія“ 48 книгъ
въ годъ 8 рублей.

будутъ заключать „Анатомію, физиологію и гігіену“, проф. Флакса, Зейлера и др. „Популярн. очерки природовѣдѣнія“ проф. Гааке и др. „Жизнь европ. народовъ“. Кроме того, „Самоучитель живописи и рисованія“, „Учебникъ стенографіи“, искусство быстр. записыванія чловѣч. рѣчи „Новый учебникъ международного языка“ „Эксеранто“.